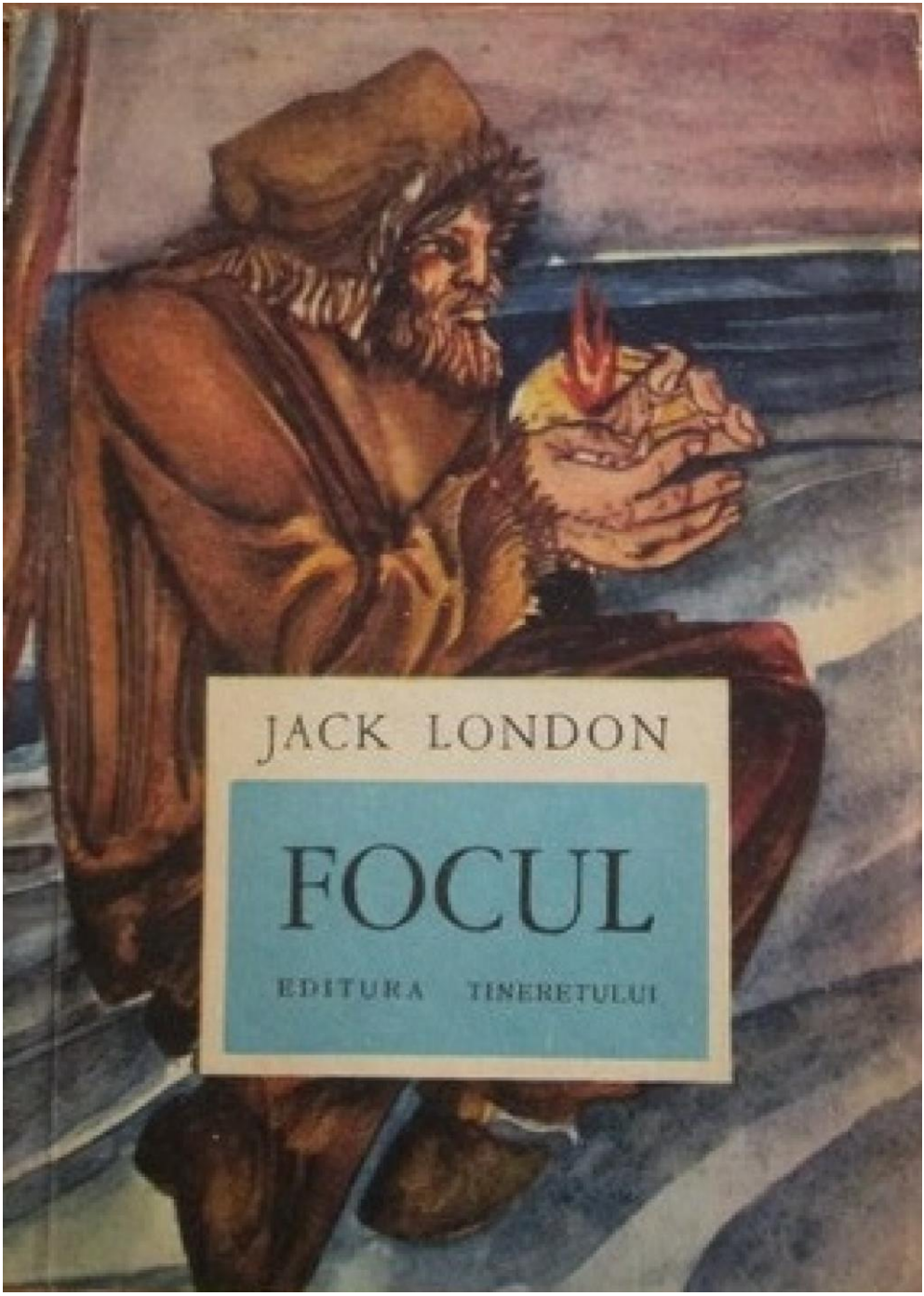
JACK LONDON
FOCUL
EDITURA TINERETULUI

FOCUL

Se crăpase de ziuă, o zi geroasă și mohorâtă cumplit de geroasă și de mohorâtă — când omul părăsi calea cea largă a Yukonului și porni să urce malul înalt, de pământ, urmând o pârtie îngustă și puţin umblată, ce ducea către răsărit, prin întinderile acoperite cu lainice păduri de molid. Malul era abrupt, și omul se opri pe creastă ca să-și tragă răsuflarea, dar încercă să găsească o scuză latâ de sine însuși uitându-se la ceas. Era 9. Soarele nu se vedea și nici nu dădea vreun semn, cu toate că pe cer nu se zărea vreo nouă urmă de nor. Ziua era senină, și totuși parcă un văl imaterial acoperea faţa lucrurilor, o umbră diafană, ce stânjenea lumina întunecând-o, toate pornind din absenţa soarelui.

Dar asta nu îl neliniștea pe drumeţ. Era obișnuit cu lipsa soarelui. Trecuseră zile întregi de când nu mai zărise soarele, și el știa că aveau să mai treacă doar câteva piuă ce astrul cel voios, coborât către sud, va sălta puţin peste linia zării și numaidecât se va cufunda iarăși, făcându-se nevăzut.

Drumeţul aruncă o privire îndărăt, de-a lungul pirtiei pe care venise. Yukonul zăcea acolo, întins pe o milă în lăţime și ascuns sub gheaţa groasă de trei picioare. Deasupra gheţii se afla un strat de zăpadă de aceeași grosime. Era desăvârșit de albă și ondula în valurile line prin locurile unde în clipa îngheţului se formaseră îngrămădiri de sloiuri.

Spre sud și spre nord, cât putea cuprinde cu ochii, albul se întindea nestăvilit şi doar o dungă întunecată și subţire, ca un fir de păr, se îndoia și se încolăcea în jurul insulei acoperite de molizi de la sud, apoi, tot îndoindu-se și încolăcindu-se, alerga către nord și se pierdea în spatele altei insule acoperite de molizi. Acea linie întunecată era calea calea cea largă — ce mergea cinci sute de mile înspre sud până la trecătoarea Chilkoot[1], la Dyea[2] și la apele sărate ale oceanului; dar mergea şi spre nord șaptezeci de mile până la Dawson și urcă mai departe, mereu către nord, o mie de mile până la Nulato[3], și ajungea, în sfârşit, la St. Michael[4], pe ţărmul Mării Bering, o mie de mile și încă jumătate pe atâta.

Însă toate acestea — misterioasa şi nesfârșita cale subţire ca un fir de păr, lipsa soare lui de pe cer, gerul înspăimântător, dimpreună cu ciudăţenia și vraja tuturor laolaltă — nu stârneau nicio emoţie în sufletul drumeţului.

Nu fiindcă ar fi fost de multă vreme obișnuit cu ele. Venise de curând în ţinutul

---

[1] Trecătoarea Chilkoot — trecătoare peste Munții Coastelor; leagă Valea Yukonului cu partea de sud-est a Alaskăi.

[2] Dyea — așezare la extremitatea sudică a singurei căi de comunicație ce exista pe atunci între Alaska sud-estică și teritoriul Yukon.

[3] Nulato — târguşor pe malul Yukonului, nu departe de vărsarea acestuia în ocean.

[4] Fort St. Michael — fort în Colțul Norton.

acela, era deci un *chechaquo*[5], și, pentru prima oară petrecea iarna acolo. Partea proastă, în ceea ce îl privea, era că natura nu îl înzestrase cu imaginaţie. Dacă era vorba de lucrurile practice ale vieţii, se dovedea om ager și îndemânatic, dar asta numai în privinţa lucrurilor, nu și a semnificaţiilor. Cincizeci de grade sub zero[6] înseamnă optzeci și ceva[7] de grade sub punctul de îngheţare a apei. O

astfel de constatare îl făcea să se gândească imediat că trebuie să fie foarte frig și neplăcut, dar atâta tot. Nu îl îndemna să cugete asupra fragilităţii sale de creatură a temperaturii și asupra fragilităţii omului în general, care este o făptură în stare să trăiască numai în anumite limite strâmte de căldură și frig;

și de aici încolo nu îl conducea pe planul speculaţiilor teoretice privitoare la nemurire și la locul ocupat de om în univers. Cincizeci de grade sub zero însemnau pentru el doar un ger care mușcă și împotriva căruia trebuia să se apere folosindu-se de mănuși, de clape pentru urechi, de mocasini călduroși și de ciorapi de lină groasă. Ghidul că cincizeci de grade sub zero ar putea să însemne și ceva mai mult decât toate acestea nu-i trecuse niciodată prin minte.

Când se răsuci în loc, vrând să-și vadă de drum, scuipă, cu ghid să facă o anumită încercare. Auzi un pocnet scurt, ca de explozie, care îl făcu să tresară. Scuipă încă o dată.

Și încă o dată, în aer, înainte de a apuca să ajungă pe zăpadă, scuipatul pocni. Știa că la cincizeci de grade sub zero scuipatul pocnește pe zăpadă, însă cel de acum pocnise în aer. Fără îndoială că gerul depășea cinci zeci de grade sub zero, dar cu cât anume, nu știa. Numai că temperatura nu conta. Era **în** drum spre vechea concesiune de pe braţul stâng al lui Henderson Creek, unde băieţii se aflau de mai multă vreme. Ceilalţi trecuseră peste cumpăna apelor dinspre ţinutul udat de Indian Creek, în vreme ce el o luase primpre jur ca să vadă cum s-ar fi putut aproviziona la primăvară, cu cherestea de pe ostroavele Yukonului. Avea să ajungă la tabără către Ceasurile 6; puţin după lăsarea întunericului, asta e drept, dar acolo îi va găsi pe băieţi, focul va dudui şi o cină caldă îl va aștepta gata pregătită. Cât despre prânz… apăsă cu mâna peste legătura ce se ridica de sub ja chetă. De fapt, se afla chiar sub cămașă, învelită într-o batistă și lipită direct de piele.

Numai astfel puteau fi apăraţi de îngheţ biscuiţii. Gândul la biscuiţi îl făcu să zâmbească încântat, căci știa că fiecare e scobit şi umplut cu topitură de slănină și în fiecare se mai găsește și câte o felie groasă de slănină

Se afundă printre molizii înalţi. Pârtia de sănii abia se mai distingea. Zăpada groasă de un picior acoperise urmele lăsate de ultimii călători, și drumeţul se bucură la gândul că nu are sanie și-i e ușor la drum. De fapt, nu ducea nimic altceva

---

[5] Chechaquo — ageamiu.

[6] — 50° Fahrenhcit — circa — 45, 5° Ceisius.

[7] Întrucât 0° Ceisius corespunde cu +32° Fahrenheit, — 50° Fahrenheit se află într-adevăr la 82 de diviziuni (grade) Fahrenheit sub punctul de înghețare al apei.

decât pachetul cu mâncare, învelit în batistă. Totuși. Se miră de puterea gerului. „E un frig grozav, fără îndoială”, hotărî el, în vreme ce cu mâna înmănușată îşi freca nasul şi umerii obraji lor amorţiţi de ger. Își lăsase barbă, ca să se apere de frig, dar părul de pe obraji nu-i proteja pometii înalţ i și nasul ascuţit, ce se avânta bătăios în acrul îngheţat.

Pe urmele drumeţului venea un câine, un câine bășt inaș, mare și vânjos, adevărat câine lup, cu blană sură, și care nu lăsa să se vadă nicio diferenţă temperamentală faţă de fratele său lupul sălbatic. Din pricina asprimii cum plite a gerului, animalul era trist. Știa că pe asemenea vreme nu se pleacă la drum.

Instinctul îi spunea o poveste mai adevărată decât aceea spusă drumeţului de judecata omenească. De fapt, termometrul nu cobor isc doar ceva mai jos de cincizeci de grade sub zero; coborâse sub șaizeci de grade, sub șaptezeci de grade. Erau minus șaptezeci și cinci de grade. Și cum punctul de îngheţare a apei este treizeci și două de grade, înseamnă că se ajunsese la o sută și șapte sub punctul de îngheţare a apei. Câinele nu știa nimic despre termometre. Probabil că în creierul lui nici nu exista conștiinţa limpede a faptului că e cumplit de frig, așa cum exista în creierul omului. Dar animalul avea instinct.

Simţea doar o temere vagă, dar alarmantă, care-l stăpânea și care-l făcea să se furișeze pe urmele omului și să se întrebe cu nedumerire la fiecare mișcare a stăpânului, de parcă s-ar fi așteptat ca din clipă în clipă să-l vadă îndreptându-se către tabără ori căutând undeva un adăpost unde să facă focul. Câinele se obișnuise cu focul și ar fi vrut să stea în preajma unui foc, ori dacă nu să-și sape o vizuină sub zăpadă și să se încolăcească în ea, ferit de atingerea aerului.

Umezeala îngheţată a propriei răsuflări i se așezase pe blană ca o pulbere fină de promoroacă, și mai ales fălcile, botul și genele îi erau acoperite de cristale albe.

Barba și mustăţile roșii ale omului erau de asemenea prinse în promoroacă, dar de una mult mai solidă și care, tot adunându-se, devenise un adevărat sloi de gheaţă ce se mărea la fiece răsuflare caldă și umedă. De asemenea, omul acela mai și mesteca tutun, iar botniţa de gheaţă îi strângea atât de tare buzele, încât atunci când scuipa zeama de tutun, nu mai avea putinţa să se cureţe pe bărbie.

Rezultatul era o barbă alcătuită din cristale de culoarea și tăria chihlimbarului și care îi creștea mereu pe bărbie. Dacă ar fi căzut, barba aceea s-ar fi sfărâmat, ca o sticlă, în cioburi mărunte. Dar drumeţului nu-i păsa de acest apendice. Era pedeapsa pe care o primeau toţi mestecătorii de tutun de pe tărâmurile acelea, și el mai înfruntase până atunci în aer liber două valuri de ger. Nu fuseseră chiar atât de teribile cum se arăta cel de acum, asta o știa, dar termometrul cu alcool de la Sixty Mile[8] coborâse până la cincizeci și aproape cincizeci și cinci de grade[9]

[8] În traducere: Mila șaizeci.

[9] — 55° Fahrenheit = circa — 46° Celsius.

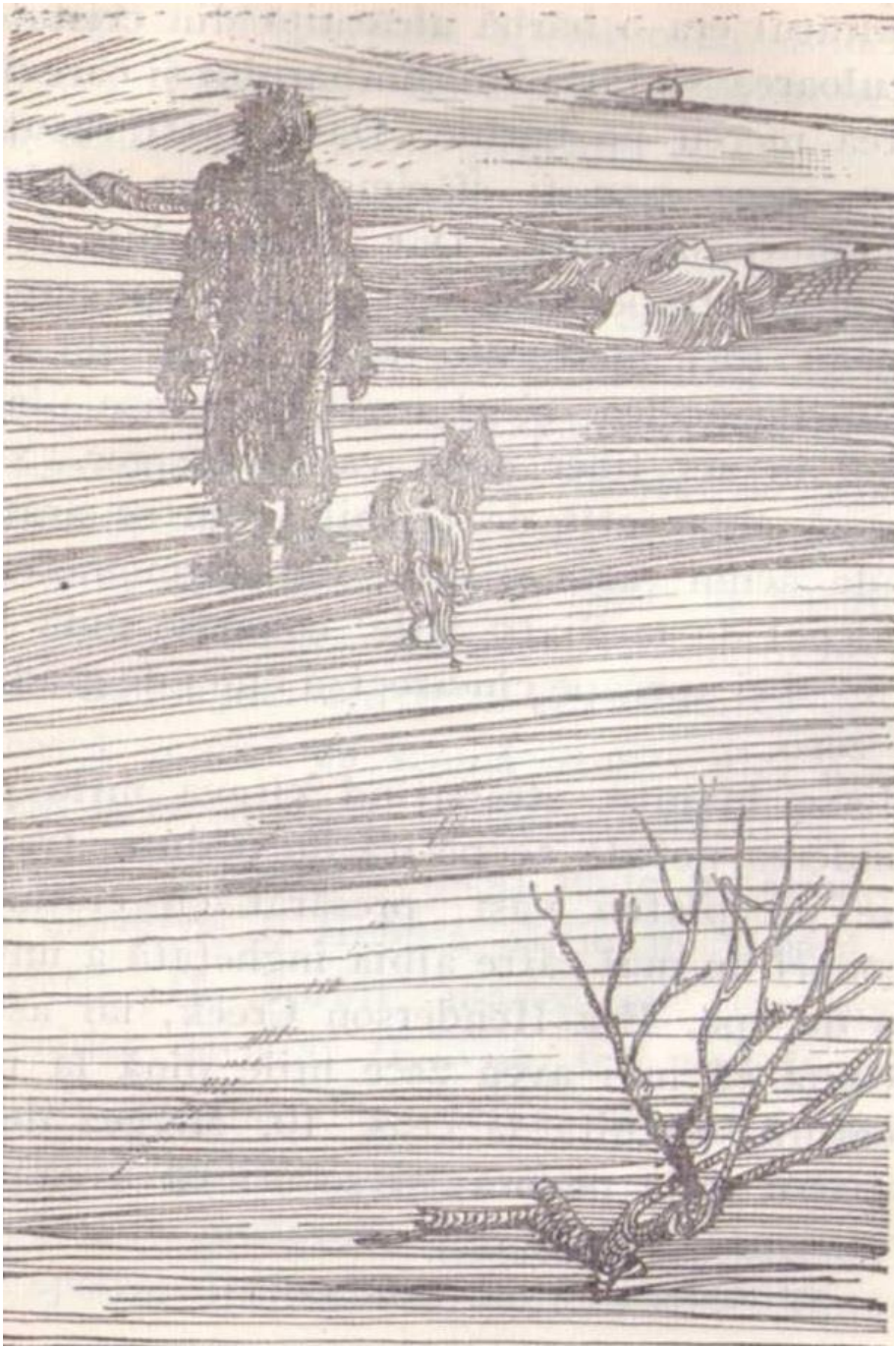

sub zero.

Merse înainte, străbatând câteva mile pe întinderea netedă acoperită de pădure, trecu peste un platou vast, presărat cu cioturi, și cobori un mal către albia îngheţată a unui curs de apă. Era Henderson Creek, iar asta însemna că mai avea zece mile până la înfurcătură. Se uită la ceas. 10. Mergea deci cu patru mile pe oră, și socoti că avea să ajungă la despărţirea apelor către douăsprezece și jumătate. Hotărî să-și sărbătorească succesul luând acolo prânzul.

Când omul porni cu nădejde de-a lungul albiei, câinele se luă iar pe urmele lui, dar coada ţinută între picioare arăta cât era de descurajat. Vechea pârtie deschisă de sănii abia se mai vedea, și zăpada groasă de zece degete acoperea urmele lăsate de ultimii trecători. Însemna că vreme de o lună nicio făptură omenească nu mersese în susul ori în josul acelei ape adormite. Drumeţul înainta cu deznădejde. Nu prea era obișnuit să gândească și mai cu seamă atunci nici n-ar fi avut la ce se gândi, în afara faptului că urma să-și ia prânzul la tocul unde hotărâse, iar la ceasurile 6 trebuia să fie în tabără, cu băieţii. De vorbit, n-avea cu cine vorbi; și chiar dacă ar fi avut, tot n-ar fi putut scoate o vorbă, din pricina botniţei de gheaţă care îi închidea gura. Așa încât continuă la fel de monoton să-și mestece tutunul și să sporească lungimea bărbii de chihlimbar.

Din vreme în vreme îi revenea în minte același unic gând: că era groaznic de frig și că niciodată nu mai avusese de înfruntat un asemenea ger. Fără să se oprească din mers, cu dosul palmei înmănușate îşi freca nasul și umerii obrajilor. O făcea în chip automat, când cu o mină, și când cu cealaltă. Numai că, oricât de mult le-ar fi frecat, în clipa în care înceta, umerii obrajilor amorţeau la loc, iar în clipa imediat următoare amorţea vârful nasului. Era sigur că obrajii aveau să-i degere; o știa bine și încerca un simţământ de regret din pricină că nu îşi întocmise și el o apărătoare pentru nas, la fel cu aceea purtată de Bud pe gerurile aspre. O astfel de apărătoare trecea peste obraji și îi proteja și pe ei. Dar, la urma urmei, nu era mare lucru. Parcă ce însemna un obraz degerat? Puţină durere, atâta tot; nu era niciodată ceva serios.

Oricât de goală de gânduri i-ar fi fost mintea, drumeţul era foarte atent și urmărea cursul râului, cotiturile și ocolurile și îngrămădirile de trunchiuri, și totdeauna cerceta iute locul unde punea piciorul. Odată, după ce trecu de un cot, se trase repede în lături, ca un cal ocoli locul pe unde mersese şi se retrase cu câţiva pași îndărăt pe pârtia săniilor.

Știa că râul e îngheţat bocnă, la fund — niciun râu nu putea să mai aibă apă în toiul iernii arctice — dar mai știa totodată că există și izvoare care gâlgâie de pe coastele colinelor și se scurg pe sub zăpadă și pe deasupra gheţii râului. Știa că nici cele mai cumplite geruri nu ajung să îngheţe apa acestor izvoare și cunoștea de asemenea primejdia pe care o ascundeau. Erau adevărate capcane. Ascundeau sub zăpadă băltoace de apă a căror adâncime putea fi doar de trei ţoli, dar și de trei picioare.

Uneori erau acoperite de-o pojghiţă de gheaţă groasă doar de o jumătate de ţol, la rândul ei acoperită de un strat de zăpadă. Alteori straturile de apă puteau să

alterneze cu pojghiţele de gheaţă, iar cine călca pe ele trecea la rând prin mai multe asemenea straturi și putea să se ude până la brâu.

De asta se trăsese în lături, cuprins de spaimă. Simţise cum se cufundă și auzise trosnetul pojghiţei de gheaţă ascunse sub zăpadă. A te uda la picioare pe un asemenea ger însemna necaz și primejdie. În cel mai fericit caz însemna întârziere, fiindcă ar fi fost nevoit să se oprească și să facă un foc, iar la adăpostul lui să se desculţe și să-și usuce mocasinii și ciorapii. Stătu pe loc, cercetând albia și malurile, hotărând în cele din urmă că firul de apă venea dinspre dreapta.

Mai cumpăni puţin, frecându-și nasul și obrajii apoi o luă către stânga, pășind ușurel și încercând cu grijă locul înainte de a pune piciorul. Îndată ce se socoti scăpat de primejdie, vârî în gură un nou ghemotoc de tutun și porni înainte cu pasul ce-i îngăduia să facă patru mile pe oră.

În cursul celor două, ore următoare dădu peste mai multe asemenea capcane. De obicei zăpada de deasupra unor astfel de băltoace era puţin scobită și avea o înfăţișare lucioasă și zgrunţuroasă, în stare să vestească primejdia.

Cu toate acestea, încă o dată fu cât pe-aci s-o păţească; iar într-un alt loc, bănuind pericolul, sili ci inele să pornească înainte.

Dar câinele refuză s-o facă. Se proţăpi, pe labele dindărăt, până ce omul îl îmbrânci înainte, iar atunci porni repede peste suprafaţa albă și necutată. Dar deodată scăpă labele dedesubt, se prăvăli pe o coastă şi se trase iute pe teren ferm. Își udase toate patru labele, și într-o singură clipă apa de pe ele se prefăcu în gheaţă. Animalul începu numaidecât să-şi lingă cât putea de repede gheaţa de pe labe, pe urmă se trânti în zăpadă și porni să roadă gheaţa formată între degete.

Era o chestiune de instinct. Dacă ar fi lăsat gheaţa acolo, ar fi însemnat să fie chinuit de dureri la fiecare pas. De știut, nu știa.

Nu făcea decât să dea ascultare tainicelor îndemnuri venite din cutele cele mai ascunse ale fiinţei sale. Omul însă știa, deoarece cântărise totul în minte, și de aceea îşi scoase mănușa din mâna dreaptă și îl ajută să îndepărteze ţurţurii de gheaţă. Nu ţinuse mâna goală decât un singur minut și fu uluit de repeziciunea cu care amorţeala îi înţepeni degetele. Da, într-adevăr, era groaznic de frig. Își trase repede mănușa, apoi îşi izbi cu furie mâna peste piept.

Ceasurile 12 erau momentul cel mai luminos al zilei. Totuși, soarele se afla mult prea departe către sud ca să poată limpezi zarea.

Curbura pământului se interpunea între soare și albia lui Henderson Creek, locul pe unde drumeţul înainta la vremea amiezii, sub cerul senin, fără să arunce vreo umbră. La douăsprezece și jumătate, cu niciun minut întârziere, ajunse la locul de despărţire a celor două braţe. Era foarte mulţumit de sporul avut la drum. Dacă o ţinea tot așa, nu încăpea îndoială că la 6 avea să fie cu băieţii. Își descheie jacheta și cămașa și scoase legătura cu mâncare. Treaba asta nu-i luase decât un sfert de minut și, totuși, într-un interval atât de scurt, amorţeala îi înţepeni degetele scoase din mănușă. Nu-și puse mănușa la loc, ci îşi izbi cu putere, de vreo zece ori, degetele peste coapsă. Apoi se așează pe un trunchi de copac acoperit de zăpadă, ca să mănânce. Durerea care urmase loviriі degetelor peste coapsă dispăru atât

de iute, încât fu într-adevăr uluit. N-apucase să muște nici măcar o singură dată din biscuit. Începu din nou să-și lovească degetele peste coapsă, apoi le vârî îndărăt în mănușă și îşi dezgoli cealaltă mină, ca să ducă biscuitul la gură.

Încercă să muște din el, dar botniţa de gheaţă îl împiedică. Uitase să facă focul ca să se dezgheţe. Râse înfundat, gândindu-se la propria lui nerozie, și pe când râdea, simţi cum îi amorţesc degetele goale. Totodată, băgă de seamă că înţepăturile care îi străbătuseră degetele picioarelor după ce se așezase pe trunchi dispăruseră foarte repede. Se întrebă dacă asta se întâmpla din pricină că se aflau la căldură, ori fiindcă și apucaseră să amorţea scă. Le mișcă înăuntrul mocasinilor și înţelese că amorţiseră.

Îşi trase repede mănușa și se ridică în picioare. Era puţin speriat. Porni să tropăie în sus și în jos, până ce simţi iarăși înţepături în picioare. Era într-adevăr un ger cumplit, se gândi drumeţul. Omul acela de la Sulphur Creek spusese adevărul când îi povestise ce ger putea îi uneori pe aceste meleaguri. Şi când te gândești că atunci îi râsese în nas!

Asta arată că niciodată nu trebuie să fii prea sigur de ceva. Nu mai încăpea îndoială: era într-adevăr ger. Alergă încolo și încoace, tropăind și izbindu-și braţele peste coaste până se încălzi din nou și se mai liniști. Pe urmă scoase chibriturile și se apucă să facă locul. De printre arborii pitici, pe unde viiturile din primăvară depuseseră o mulţime de uscături, îşi adună lemnele pentru foc.

Lucrând cu îndemni are și începând de la o flacără plăpândă, ajunse curând să aibă un foc zdravăn, deasupra căruia topi gheaţa ce i se de pusese pe faţă și lângă care îşi mâncă, la căldură, biscuiţii. Pentru o vreme, gerul din văzduh fusese păcălit. Câinele se bucură la vederea focului și se întinse în preajmă, destul de aproape ca să-i fie cald și destul de departe ca să nu se pârlească.

După ce termină de mâncat, drumeţul îşi umplu pipa și zăbovi atât cât s-o poată fuma în tihnă. Pe urmă îşi trase mănușile, îşi strânse bine peste urechi clapele căciulii și porni în sus pe albia braţului din stânga.

Câinele era dezamăgit și tânjea să se întoarcă îndărăt lângă foc. Omul acesta nu știa ce e gerul. Poate că întreg șirul de generaţii ale strămoșilor lui nu cunoscuseră frigul, frigul adevărat, frigul care face termometrul să coboare piuă la o sută și șapte grade sub punctul de îngheţare a apei. Însă Câinele știa; toţi strămoșii lui știuseră, și el moștenise această ştiinţă. Știa că nu e bine să pleci departe pe un asemenea ger înspăimântător. Când vine o astfel de vreme, se cade să stai liniștit într-o vizuină săpată în zăpadă și să aștepţi până ce o perdea de nori vine să acopere tăriile văzduhului. Pe de altă parte, între câine și omul acela nu exista o apropiere caldă. Unul era robul și vita de povară a celuilalt, iar singurele mingi ieri primite vreodată fuseseră mângâierile biciului și strigătele

guturale, aspre și ameninţătoare, ce prevesteau usturimea loviturii. De aceea, câinele nu se strădui să comunice omului temerile care îl chinuiau. Fericirea acelui om nu-l interesa; când tânjea și încerca să se întoarcă îndărăt lângă foc, nu se gândea decât să-i fie lui bine. Dar omul fluieră și strigă la el. Având în glas șuierul șfichiului de bici, așa că animalul se întoarse şi porni mai departe pe urmele stăpânului.

Drumeţul vârî în gură un alt ghemotoc de tutun și începu alcătuirea unei noi bărbi de chihlimbar. În același timp, răsuflarea umedă îi pudră repede cu alb mustaţa, genele îşi sprâncenele. Se părea că pe braţul stâng al lui Henderson Creek nu mai erau atât de multe izvoare, și vreme de o jumătate de ceas drumeţul nu zări niciun semn care l-ar fi putut neliniști. Și pe neașteptate veni nenorocirea. Într-un loc unde nu se vedea niciun semn, unde zăpada moale și netedă părea să arate, tăria de dedesubt, omul se scufundă. Apa nu era adâncă. Înainte de a apuca să se tragă repede pe crusta solidă se udase până la jumătatea pulpei.

Se înfurie și începu să-și blesteme cu glas tare ghinionul. Sperase să fie cu băieţii. în tabără, la ceasul 6, iar asta avea să-l întârzie o oră, fiindcă trebuia să facă focul și să-și usuce încălţămintea. La o temperatură atât de scăzută, trebuia neapărat să procedeze așa, atâta lucru știa; coti deci către mal și porni să urce. Pe creastă, prinse printre arbuștii din jurul câtorva trunchiuri de molizi mărunţi, se aflau multe lemne uscate, aduse de apele primăverii, un adevărat depozit — beţe și ramuri mai ales, dar și bucăţi mari de crăci groase și mai cu seamă smocuri de iarbă uscată din anul trecut. Aruncă pe faţa zăpezii vreo câteva smocuri mari de iarbă.

Asta avea să servească drept vatră, pentru a nu lăsa flacăra plăpândă să se înece în zăpada care altminteri s-ar fi topit. Aprinse mai întâi un petic mic de coajă de mesteacăn scos din buzunar. Coaja de mesteacăn ardea chiar mai repede decât hârtia. Punând flacăra pe vatră, o înteţi adăugând smocuri de iarbă și rămurele dintre cele mai subţiri.

Lucra încet și cu grijă, deplin conștient de primejdie. Treptat, pe măsură ce flacăra se înălţa, adăuga ramuri din ce în ce mai groase. Apoi se lăsă pe vine, în zăpadă, și începu să smulgă crengile prinse printre arbuști, punându-le pe urmă de-a dreptul peste foc. Știa că nu-i era îngăduit să dea greș.

La șaptezeci și cinci de grade sub zero, omului nu-i e îngăduit să dea greș în încercarea de a face focul, și asta mai ales atunci când s-a udat la picioare. Dacă încălţămintea îi e uscată și dă greș cu focul, n-are decât să alerge pe cărare o jumătate de milă și astfel să-și restabilească circulaţia sângelui. Dar la șaptezeci și cinci de grade sub zero, circulaţia sângelui în niște picioare ude și înghețate nu poate fi restabilită prin alergare. Oricât de repede ar alerga, picioarele ude vor îngheţa și mai tare.

Drumeţul știa toate acestea. Omul de la Sulphur Creek, hârșit cu necazurile Nordului, îi vorbise chiar în toamna trecută despre asemenea lucruri, iar astăzi uite-l că ajunsese să pună mare preţ pe sfaturile lui. Încă de pe acum nu-și mai simţea picioarele. Ca să poată face focul, trebuise să-și scoată mănu şi le, iar degetele îi

amorţiseră numaidecât.

Marșul în ritm de patru mile pe oră îi silise inima să pompeze din greu, trimiţând sângele până pe suprafaţa corpului și în toate extremităţile. Dar în clipa când se oprise, bătăile pompei începuseră să se domolească. Frigul spaţiului nesfârșit potopise capătul neprotejat al planetei, iar el, aflându-se pe acest capăt neprotejat, primise întreagă forţa loviturii. Sângele din trupul său se trăsese de-o parte. Sângele era viu. Ca și câinele, și la fel ca și câinele, voia să se ascundă și să se pună la adăpost de frigul înspăimântător. Atâta vreme cât mersese câte patru mile pe oră.

omul pompase, vrând-nevrând, sângele către suprafaţa corpului; acum, însă, sângele se scurgea îndărăt, trăgându-se către adâncurile trupului. Extremităţile îi simţeau cele din îi lipsa. Picioarele ude îngheţau și mai repede, iar degetele dezgolite amorţeau și mai iute, deși încă nu începuseră să îngheţe. Nasul și obrajii erau însă aproape degerate, în vreme ce pielea de pe tot trupul i se răci din pricina pierderii sângelui.

Dar era salvat. Degetele picioarelor, nasul și obrajii nu vor fi decât atinse de degerături, fiindcă focul începuse să ardă cu putere.

Acum îl înteţea cu ramuri groase cât degetul lui. Peste un minut va putea să pună pe foc, și lemne groase ca mâna, iar pe urmă va putea să-și scoată încălţămintea, și cât ar fi ţinut-o la uscat, ar fi putut să-și încălzească la foc picioarele goale, după ce, bineînteles, le-ar fi frecat mai întâi zdravăn cu zăpadă. Făcutul focului îi izbutise de minune.

Acum era în siguranţă. Își aduse aminte sfaturile veteranului de la Sulphur Creek și zâmbi. Veteranul proclamase cu toată seriozitatea o lege, și anume că nimeni nu trebuie să umble singur în Klondike pe un ger mai mare de cincizeci de grade. Ei, uite că el s-a descurcat; avusese acel accident; era singur;

și singur se salvase. Veteranii ăștia sunt. Cam slabi de înger, cel puţin unii dintre ei, îşi zise drumeţul. Tot ce avea de făcut un om era să nu se piardă cu firea, iar atunci putea să nu se teamă de nimic. Orice bărbat care e într-adevăr bărbat poate umbla de unul singur. Dar era surprinzător cu câtă rapiditate îi îngheţau nasul și obrajii. Și nu și-ar fi închipuit că degetele îi pot înţepeni într-un ritm atât de scurt. Erau ţepene și fără viaţă de vreme ce numai cu mare greutate le putea face să se adune pentru a prinde o creangă și păreau a se fi despărţit de el și de trupul lui. Când lua în mină o creangă, trebuia să se uite și să vadă dacă a apucat-o sau nu. Legăturile dintre el și degetele lui se destrămaseră aproape cu totul.

Însă toate astea aveau mică importanţă. Acolo, în faţa lui, se afla focul viu, care sălta și trosnea, făgăduind viaţă cu fiece flacără jucăușă. Se aplecă să-și desfacă moca sânii. Erau îmbrăcaţi în gheaţă; ciorapii cei groși, nemţești, păreau o platoșă de fier înaltă până la jumătatea pulpei; iar băierile mocasinilor arătau ca niște vergi de oţel răsucite și înnodate între ele de cine știe ce cataclism. O vreme bâjbâi cu degetele lui înţepenite, apoi, dându-și scama de nebunia unei astfel de încercări, scoase cuţitul din teacă.

Dar înainte de a apuca să taie băierile, veni nenorocirea. El era vinovat, sau,

mai degrabă, greșeala a lui ora. N-ar fi trebuit să facă focul acolo, sub molid. Ar fi trebuit să-l facă la loc deschis. Dar îi venise mult mai la îndemână să tragă crengile dintre arbuști și să le pună direct pe foc. Molidul la poalele căruia se afla avea ramurile încărcate cu zăpadă. De săptămâni de zile nu mai bătuse vântul, și fiece ramură își păstrase povara întreagă. De fiecare dată când smulsese o creangă pricinuise arborelui o ușoară clătinare, o clătinare imperceptibilă, în mă sura în care drumeţul putea să observe, dar destui de puternică pentru a aduce cu sine catastrofa. Sus, în vârful molidului, o ramură își lepădă povara de zăpadă. Zăpada căzu peste ramurile de dedesubt, curăţindu-le și pe ele. Procesul acesta continuă, extinzându-se și cuprinzând întreg arborele. Se adună ca o avalanșă, rostogolindu-se fără veste peste om și peste foc, iar focul fu acoperit cu totul!

Pe locul unde își înălţase flăcările nu se mai afla decât un morman de zăpadă proaspătă și răscolită.

Omul rămase trăsnit. Parcă chiar în clipa aceea și-ar fi ascultat sentinţa de condamnare la moarte. O clipă stătu neclintit și se uită lung la locul unde arsese focul. Apoi se liniști cu desăvârșire. Poate că veteranul de la Sulphur Creek avusese dreptate Un singur tova răș de drum de-ar fi avut, ar fi fost ferit de orice primejdie. Acel tovarăș de drum ar fi putut face el focul. Nu-i nimic, era datoria lui să facă un nou foc, luând totul de la început, iar această a doua încercare trebuia să nu dea greș cu niciun preţ. Și dacă izbutea, putea fi mai mult dec îl sigur că avea să piardă câteva degete de la picioare. În clipa de faţă picioarele îi erau fără îndoială înghe tate rău de tot, și urma să mai treacă un timp până să aprindă al doilea foc.

Acestea îi erau gândurile, dar nu stătea pe loc ca să le cântărească. În timp ce îi treceau prin minte, trebăluia de zor. Făcu o nouă vatră pentru foc, de data asta la loc deschis, unde niciun hain de copac să nu-l poată nimici. Îndată după aceea adună iarbă uscată și rămurele subţiri dintre cele lepădate de puhoaiele primăverii. Nu putea să-și înmănuncheze degetele ca să le apuce, dar le putea aduna cu toată palma. În felul acesta strânse multe rămurele putrede și mușchi verde, care nu putea decât să strice treaba, dar altceva mai bun nu era în stare să facă. Lucră metodic, adunând chiar un braţ întreg de crengi groase pe care să le folosească mai târziu, făcând focul avea să prindă putere. Și în toată vremea asta câinele ședea și se uita la el cu ochi plini de speranţă nerăbdătoare, fiindcă pentru el omul era aducătorul focului, iar focul întârzia să se arate.

După ce încheie toate pregătirile, omul căută în buzunar un alt petic de coajă de mesteacăn. Știa bine că oare acolo și, cu toate că n-o putea simţi cu degetele, îi auzea foșnetul aspru sub mâna care încerca s-o prindă. Dar oricât se chinuia, nu putea s-o apuce. Și nicio clipă nu-i dispărea din con știinţă gândul că în fiece moment picioarele îi îngheaţă tot mai rău. Gândul acesta încercă să-l dea pradă panicii, dar omul luptă împotriva lui și rămase calm. Își trase mănușile cu dinţii, apoi începu să-și întindă braţele înainte și înapoi, izbindu-și cu toată puterea mâinile peste coaste. La început rămase aşezat, dar se ridică în picioare ca să se miște cu și mai multă înverșunare; și în toată vremea asta câinele ședea întins în zăpadă,

cu peria cozii lui de lup adusă ca o acoperitoare caldă peste partea din faţă a trupului, cu urechile de lup ciulite mult înainte, ca semn al încordării cu care urmărea mișcările omului. Iar omul, zbuciumându-se și izbindu-se cu braţele și mâinile peste trup, simţi cum îl cuprinde un copleșitor simţământ de invidie la vederea făpturii ce ședea la căldură și adăpost sub acoperământul făurit de natură.

După un timp îşi dădu scama de apariţia primelor semne îndepărtate ale reînsufleţirii degetelor bătute peste coaste. Licăririle slabe prinseră putere până ce se transformară într-o durere surdă, de fapt sfâșietoare, dar pe care omul o întâmpină cu bucurie. Își scoase mănușa din mâna dreaptă și trase din buzunar bucata de coajă de mesteacăn. Numaidecât degetele goale amorţiră din nou. Îndată după aceea-scoase mănunchiul de chibrituri.

Dar gerul îngrozitor apucase să-i gonească iarăși viaţa din degete. Pe când se chinuia să aleagă un chibrit din mănunchi, le scăpă pe toate în zăpadă. Încercă să ridice mănunchiul căzut, dar nu izbuti. Degetele moarte nu puteau nici pipăi și nici apuca. Omul era foarte stăpânit. Alungă din minte gândul la picioarele, nasul și la obrajii îngheţaţi şi-şi concentră întreaga energie asupra chibriturilor. Lucră atent, folosind simţul văzului în locul pipăitului, iar când văzu că degetele au înconjurat chibriturile, le strânse, adică vru să le strângă, fiindcă legăturile erau întrerupte, iar degetele nu-i dădură ascultare. Își trase mănușa pe mâna dreaptă și începu s-o izbească, din toate puterile, peste genunchi. Pe urmă, slujindu-se de amândouă mâinile înmănușate, luă în căușul palmelor mănunchiul de chibrituri, dimpreună cu multă zăpadă, și îl puse în poală. Dar încă nu progresase cu nimic.

După câteva încercări, izbuti să prindă mănunchiul de chibrituri între dosurile palmelor înmănușate. Ţinându-le așa, le duse până la gură. Gheaţa trosni și se sparse atunci când, într-un efort disperat, izbuti să deschidă gura. Își trase îndărăt falca de jos, ridica mult buza de sus și, râcâind cu dinţii în mănunchi. Încercă să scoată un chibrit. Reuși să prindă unul și îl lăsă să cadă în poală. Dar nu făcuse niciun pas înainte. N-avea cum să-l ia din poală. Pe urmă iscodi o cale. Apucă chibritul între dinţi și îl frecă de picior. Trebui să-l frece de douăzeci de ori până izbuti să-l aprindă. După ce se aprinse, îl duse cu dinţii către bucata de coajă de mesteacăn. Dar fumul ieșit din gămălia de sulf îi pătrunse în nări și ajunse în plămâni, făcându-l să tușească spasmodic. Chibritul căzu în zăpadă și se stinse.

Veteranul de la Sulphur Creek avea dreptate, gândi drumeţul în acea clipă de deznădejde stăpânită: când gerul depășește cinci zeci de grade, omul trebuie să plece la drum numai împreună cu un tovarăș. Își izbi din nou mâinile, dar nu izbuti să mai trezească în ele niciun fior de viaţă. Deodată îşi dezgoli amândouă mâinile, scoţând mănușile cu dinţii. Prinse întregul mănunchi de chibrituri între dosurile palmelor. Cum mușchii braţelor încă nu amorţiseră, putu să strângă bine mănunchiul între dosurile palmelor. Pe urmă frecă mănunchiul de-a lungul coapsei. Izbucni flacăra, flacăra a șaptezeci de chibrituri înmănuncheate! Nu bătea niciun vânt ca să le poată stinge. Dându-și capul la o parte pentru a se feri de tumul înecăcios, duse mănunchiul aprins lângă scoarţa de mesteacăn. Pe când îl ţinea astfel, îşi dădu seama că simte ceva la mâini. Îl ardea carnea. Prinse în nări mirosul

de carne arsă. Și adânc sub piele simţea arsura. Primele senzaţii slabe se transformaseră în durere, apoi în durere cruntă. Dar o suportă mai departe, ţinând flacăra chibriturilor chiar sub scoarţa de mesteacăn, care întârzia să se aprindă fiindcă mâinile lui pârjolite stăteau în cale, primind cea mai mare parte a focului.

În cele din urmă, când nu mai putu să îndure, smuci mâinile în lături. Chibriturile aprinse căzură sfârâind în zăpadă, dar scoarţa de mesteacăn luase foc. Porni să aşeze peste flacără iarbă uscată și rămurele dintre cele mai subţiri. Nu le putea lua una câte una și nu le putea alege, fiindcă trebuia să le prindă cu dosurile palmelor. Bucăţi mărunte de lemn putred și mușchi verde atârnau de rămurele și el le culese cât putu mai bine, apucându-le cu dinţii. Îngrijea flacăra cu grijă și emoţie. Flacăra aceea însemna viaţă și trebuia să nu se stingă. Retragerea sângelui de la suprafaţa întregului trup îl făcea acum să tremure, și de aceea deveni și mai atent.

Un smoc mare de mușchi verde căzu de-a dreptul peste flacăra plăpândă. Încercă să-l dea deoparte cu degetele, dar trupul zguduit de tremur îl făcu s-o lovească prea tare și astfel destramă nucleul focului firav, iar iarba aprinsă și rămurelele subţiri se despărţiră și se împrăștiară. Încercă să le adune iarăși la loc, dar, în ciuda eforturilor supraîncordate, tremurai fu mai tare decât el și rămurelele se împrăștiară cu totul. Fiecare lăsă să se înalţe câte un firicel de fum și apoi se stinse. Aducătorul focului dăduse greș.

Pe când se uita indiferent în jur, privirile îi căzură din întâmplare asupra câinelui, care stătea în zăpadă, de cealaltă parte a ruinelor focului, și făcea mișcări sacadate, neîntrerupte, ridicând puţin o labă de dinainte, apoi pe cealaltă, legănându-și greutatea trupului când înainte, când îndărăt, mereu cu aceeași așteptare plină de nădejde.

Vederea câinelui făcu să-i treacă prin minte un gând zănatec și crud. Își aminti de povestea unui om surprins de viscol și care tăiase un juncan, se vârâse în trupul lui și astfel scăpase cu viaţă. Trebuia să ucidă câinele și să-și ţină mâinile în trupul lui cald, până ce aveau să se dezmorţească. Pe urmă va fi în stare să facă alt foc. Vorbi câinelui, chemându-l să vină la el; dar în glas îi răsuna o stranie notă de spaimă care sperie animalul, fiindcă niciodată până atunci nu mai auzise vreun om vorbindu-i în felul acesta. Ceva nu era așa cum trebuie, iar natura lui bănuitoare simţi primejdia — ce anume primejdie, nu știa, dar într-un chip oarecare, undeva în creierul său, se născu suspiciunea faţă de om.

Își ciuli urechile pe spate de îndată ce auzi chemarea, iar mișcările sacadate și neîntrerupte, ridicarea și clătinarea labelor de dinamic sporiră; însă refuză să se supună. Omul se lăsă în patru labe și porni spre câine. Poziţia asta ciudată îi spori bănuiala și teama, iar animalul se trase binișor în lături.

Stând pe vine în zăpadă, omul se ridică o clipă și se sforţa să-și recâștige calmul. Pe urmă își trase mănușile pe mâini, slujindu-se de dinţi, și se săltă în picioare. Mai iuţii privi în jos, ca să se încredinţeze că într-adevăr stă în picioare, fiindcă lipsa senzaţii lor venite dinspre membrele inferioare îi întrerupeau contactul cu pământul. Poziţia aceasta dreaptă avu prin ea însăși darul de a începe să destrame ţesătura de bănuieli din creierul animalului; iar când omul vorbi sigur de sine, purtând în glas

șuierul șfichiului de bici, câinele reveni la obișnuita supunere și porni spre stăpân. Când ajunse la o distanţă care îi îngăduia să-l prindă, omul îşi pierdu stăpânirea de sine. Braţele îi zvâcniră înspre câine, dar omul fu cu adevărat surprins când descoperi că mâinile nu puteau să apuce și degetele nici nu se îndoiau, nici nu transmiteau vreo senzaţie. Uitase pentru o clipă că erau îngheţate și că îngheţau din ce în ce mai tare. Toate acestea se petrecura cu mare iuţeală, și mai înainte ca animalul să poată fugi, omul îl cuprinse cu amândouă braţele. Se așează pe zăpadă în capul oaselor și continuă să ţină în braţe animalul, care mârâia, scheuna și se zbătea.

Dar asta era tot ce putea face: să ţină câinele în braţe și să stea în zăpadă. Își dădu seama că nu are cum îl ucide. N-avea nici cea mai mică posibilitate. Cu mâinile-i înţepenite nu putea nici să ţină și nici să tragă cuţitul din teacă; nu putea nici măcar să sugrume vietatea pe care o ţinea înlănţuită. Îi dădu drumul, iar câinele o zbughi sălbatic, cu coada între picioare și conţinuând să mârâie. Se opri la o distanţă de patru zeci de picioare și îl cercetă plin de curioztate, cu urechile ciulite drept înainte.

Omul privi în jos către mâini, ca să afle unde sunt, și le găsi atârnând de capetele braţelor. I se păru foarte straniu că cineva e silit să folosească ochii pentru a putea să afle unde îi sunt mâinile. Începu să întindă braţele înainte și înapoi, izbindu-și peste coaste mâinile înmănușate. Făcu așa vreme de cinci minute, cu toată violenţa, iar atunci inima pompa destul sânge către suprafaţa trupului pentru a izbuti să oprească tremuratul. Dar nicio urmă de simţire nu reveni în mâini. Avea senzaţia că atârnă ca niște greutăţi la capetele braţelor, iar când încercă să alunge această senzaţie, îşi dădu seama că dispăruse.

O anumită frică de moarte, neagră și apăsătoare începu să-l cuprindă. Iar frica asta deveni repede dureroasă când înţelege că nu mai era vorba de simpla degerare a degetelor de la mâini și de la picioare, ori de pierderea în anilor și picioarelor, ci de o chestiune de viaţă și de moarte, cu toţi sorţii aruncaţi împotriva lui. Îl cuprinse panica, și atunci se întoarse și o luă la fugă în susul albiei râului, de-a lungul vechilor și șterselor urme de sănii. Câinele se luă după el, ţinându-se aproape în urmă. Omul alerga orbește, fără ţintă, cuprins de o spaimă cum nu mai cunoscuse niciodată în viaţă. Încet-încet, tot înotând și zbătându-se prin zăpadă, începu să distingă din nou lucrurile — malurile râului, vechile îngrămădiri de butuci, plopii des frunziţi și cerul. Fuga îl făcea să se simtă mai bine. Nu mai tremura. Poate că ţinând-o așa într-o fugă, picioarele aveau să se dezgheţe; și, oricum, dacă ar izbuti să alerge până destul de departe, ar ajunge la tabără și i-ar găsi pe băieţi. Fără îndoială, avea să piardă câteva degete de la picioare și câteva de la mâini, ca și o parte din obraz, dar după ce va ajunge acolo băieţii

aveau să-l îngrijească și aveau să-i salveze restul trupului. În același timp, însă, un alt gând îi încolţea în minte, spunându-i că niciodată nu va ajunge la tabără și la băieţi; că până la tabără erau mult prea multe mile, că degerăturile se înteţiseră prea mult și că în curând avea să fie ţeapăn și fără viaţă. Dar ţinu departe gândul acesta și refuză să-l ia în seamă. Uneori gândul se năpustea înainte și cerea să fie ascultat, dar el îl îmbrâncea îndărăt și lupta din răsputeri să se gândească la alte lucruri.

— I se părea foarte curios că e în stare să alerge cât de cât pe picioarele atât de îngheţate, încât nu le simţea când atingea pământul și luau asupra lor întreaga greutate a trupului.

Avea impresia că alunecă pe suprafaţa zăpezii și nu are vreo legătură cu pământul.

Mai demult văzuse undeva o statuie a lui Mercur, cu aripi la picioare, și se întrebă dacă Mercur se simţea tot ca el când aluneca pe deasupra pământului.

Planul lui de a alerga până la tabără și la băieţi avea un punct slab: nu era destul de rezistent. De mai multe ori se împiedică, iar în cele din urmă începu să se clatine, se îndoi de mijloc, apoi căzu. Când încercă să se ridice, nu reuși. Hotărî că trebuie să mai stea și să se odihnească, iar de acum încolo doar să meargă și să meargă întruna, fără oprire.

În vreme ce sta nemișcat și îşi trăgea răsuflarea, îşi dădu seama că îi era cald și se simţea bine. Nu tremura, ba chiar avea impresia că o căldură puternică i-a năpădit pieptul și restul trupului. Și totuși, când îşi atinse nasul și obrajii, nu simţi nicio senzaţie.

Alergatul n-avea cum să le dezgheţe. Nici n-avea să-i dezmorţească în iniile și picioarele.

Pe urmă îi veni gândul că degerăturile de pe trup probabil înaintează. Încercă să alunge acest gând, să-l dea uitării, să se gândească la altceva; îşi dădea seama că îi stârnește un simţământ de panică, iar lui de panică îi era teamă. Totuși, gândul se înstăpâni în minte și rămase acolo piuă ce dădu naștere imaginii trupului său pe deplin îngheţat.

Era prea mult, și din nou fugi nebunește o bucată de drum de-a lungul făgașului de sănii. O dată conteni fuga și continuă să meargă la pas, dar gândul la degerăturile care se întindeau îl făcu s-o ia din nou la goană.

Și toată vremea câinele fugea împreună cu el, la un pas în urmă. Când omul căzu pentru a doua oară, îşi încolăci coada în jurul labelor de dinainte și se așeză în faţa lui, privindu-l încordat și plin de curiozitate. Căldura și liniștea animalului îl înfurie, și omul începu să-l înjure și să-l blesteme, până ce îl văzu cum îşi ciulește urechile în semn de supunere. De data aceasta omul începu mult mai repede să tremure. Pierdea bătălia împotriva gerului. Degerăturile i se strecurau în trup din toate părţile. Gândul acesta îl mâna iarăși la drum, dar acum nu mai fu în stare să alerge nicio sută de pași, după care se împletici și căzu cât era de lung.

Fusese ultima panică. După de îşi reveni și îşi mai trase răsuflarea, se ridică în capul oaselor și cântări în minte dorinţa de a întâmpina moartea cu demnitate.

Dar lui nu i se înfăţișa sub această formă. În cugetul lui se forma impresia că îşi bătuse joc de sine însuși când alergase și se zbătuse ca un pui de găină cu capul retezat — comparaţia asta i se ivi în minte. Dar oricum ar fi, tot era sortit să moară îngheţat, așa că putea să-și primească soarta în chip cuviincios. Odată cu această nouă pace revărsată în suflet veniră și cele dintâi semne de toropeală.

„E-o idee fericită, îşi spuse el, să dormi și să freci în moarte dormind. E ca și cum ai lua un anestezic. Moartea prin îngheţ nu-i chiar atât de grea cum o crede lumea. Sunt nenumărate morţi cu mult mai cumplite".

Îşi închipui cum aveau să-l găsească băieţii mort, a doua zi. Deodată se trezi împreună cu ei, venind pe piftie și căutându-se pe șine însuși. Și, tot împreună cu ei, după o cotitură, se găsi pe sine zăcând în zăpadă. Nu mai avea niciun fel de legătură cu sine însuși, fiindcă chiar de pe acum plecase din sine/stătea împreună cu băieţii și se privea zăcând în zăpadă. Iar în minte îi stăruia gândul că era într-adevăr cumplit de ger. Când va ajunge din nou în Statele Unite, va putea să povestească prietenilor ce însemna un ger adevărat. De la vedenia aceasta trecu la alta: era în faţa veteranului de la Sulphur Creek. Îl vedea limpede de tot cum ședea în largul său, la căldură, şi-şi fuma pipa.

— Ai avut dreptate, bătrâne; ai avut dreptate, murmură drumeţul, adresându-se celui de la Sulphur Creek.

Pe urmă începu să picotească, trecând în ceea ce i se părea a fi cel mai dulce și mai odihnitor somn din toate câte le cunoscuse vreodată. Câinele ședea, uitându-se la el și așteptând. Ziua atât de scurtă se apropia de sfârșit, trecând printr-un lung și domol amurg.

Niciun semn nu arăta că s-ar fi pregătit facerea focului și, în afară de asta, în toată viaţa lui, câinele nu mai văzuse om care să stea așa în zăpadă și să nu facă focul. Pe când amurgul îşi tot împuţina lumina, aprinsul dor după foc puse stăpânire pe făptura câinelui ridicându-și și clătinându-și energic labele de dinainte, seinei încet, apoi ciuli urechile, dându-le mult pe spate, fiindcă se aștepta ca omul să-l certe. Dar omul păstră tăcerea. Ceva mai târziu, câinele urlă prelung.

Încă și mai târziu, se furișă aproape de el și prinse în nări mirosul morţii. Atunci se zburli și se trase îndărăt. Doar puţină vreme mai zăbovi acolo, urlând sub stelele care săltau, dansau și străluceau cu tărie pe cerul îngheţat. Pe urmă se răsuci în loc și porni grăbit pe făgașul de sănii către tabăra pe care o cunoștea și unde se aflau alţi aducători de hrană și aducători de foc.